

Vikt

Kristina Lutteman
Per-Anders Nilsson

Till Läraren

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Den här boken inleds med viktbegreppen tung – tyngre – tyngst och lätt – lättare – lättast. Eleverna får bland annat jämföra vikten mellan olika föremål, djur och människor. För att de inte ska gissa vad som är tyngst eller lättast, utifrån storleken på bilderna, har vi valt att visa dem i ungefär samma storlek.

Vidare finns övningar där eleverna ska bedöma var olika saker ska placeras på balansvågen och var personer ska placeras på gungbrädor. Hur ser balansvågen ut när man väger tunga och lätta saker tillsammans mot varandra? Hur ser gungbrädan ut när personer med olika vikt sitter på den?

I avsnittet om begreppet lika tungt kan eleverna på olika sätt träna begreppet genom att uppskatta visuellt men även avläsa vågar samt placera varor på balansvågar så att de väger jämnt.

Boken tar också upp viktenheten kilogram. Eleverna får avläsa analoga vågar, uppskatta vikter och värdera om föremål väger mer eller mindre än 1 kilo. Gör dessa övningar praktiskt och vid flera tillfällen så att eleverna har möjlighet att befästa kunskaperna. Ge även eleverna tillfällen att jämföra och väga andra föremål än de som tas upp i boken.

Det stora antalet bilder ger dig som pedagog många tillfällen att föra resonemang med dina elever och ställa frågor. Uppmuntra också gärna dina elever att hitta på egna frågor utifrån bilderna och sina egna erfarenheter.

Bokens innehåll

Sidorna 4–5

Samtala med eleverna om vad de ser på bilderna. Känner de igen de olika vågarna? Vad har eleverna för erfarenheter av att väga med olika typer av vågar? Vad väger vi på de olika vågarna? När väger vi och varför väger vi?

Sidorna 6–7

Eleverna drar streck från texten till rätt bild som återkoppling till föregående sidor.

Sidorna 8–9

Gör en enkel balansvåg. Gissa gärna innan vilken sak som väger mest eller minst. Vilka fler saker hittar eleverna i sin närhet som de kan väga på vågen? Blir det någon skillnad beroende på var på vågen man placerar sakerna?

Sidorna 10–11

Måla först alla saker som är tunga och sedan de som är lätta. Fundera gärna med eleverna om det är någon skillnad i vikt om sakerna ligger nära eller långt bort. Uppmärksamma eleverna på kottarna och äpplena.

Sidorna 12–13

Vad är tungt och vad är lätt? Eleverna reflekterar över hur en balansvåg ser ut när man väger tunga och lätta saker.

Sidorna 14–17

Vad är tyngre eller lättare än den person, det fordon, djur eller matvara som visas högst upp i bild? Samtala gärna vidare om vad som tyngst eller lättast på sidan.

Sidorna 18–19

Har eleverna en känsla för viktförhållandet mellan olika föremål? Eleverna svarar på frågor och ringar in sina svar.

Sidorna 20–21

Tag fram de saker som visas på uppslaget. Tag sedan en sak i var hand och känn efter vad som är tyngst eller lättast. Eleverna uppskattar först innan de prövar. Arbeta gärna vidare och låt eleverna hitta saker till varandra.

Sidorna 22–23

Vad är tyngst eller lättast? Eleverna uppskattar och svarar genom att kryssa i rätt ruta.

Sidorna 24–25

Vilka matvaror är tyngst och lättast på balansvågen? Hur kan vågen hjälpa oss att se det?

Sidorna 26–27

Vem är tyngst eller lättast på gungbrädan? Hur kan gungbrädan hjälpa oss att se det?

Sidorna 28–29

Klipp ut personerna och klistra in dem på rätt ställe på gungbrädorna. Här finns det flera kombinationer att välja bland.

Sidan 31

Vilken hund är lättast respektive tyngst? Eleverna uppskattar visuellt hundarnas vikt. Fundera vidare vilka hundraser som är stora och väger mycket samt vilka som är små och väger lite.

Sidorna 32–33

Här får eleverna möta begreppen tung – tyngre – tyngst och lätt – lättare – lättast. Resonera kring att det inte alltid är storleken som avgör vikten. Till exempel kan en stor fjäder väga mindre än en liten sten.

Sidorna 34–35

På uppslaget med djurparken finns det mycket att samtala om. Vilka djur är lätta och tunga? Vilket djur är tyngst/lättast? Välj ut ett djur och ställ frågor som till exempel: Vilka djur är lättare än björnen?

Sidan 36

Begreppet kilogram presenteras. Ta fram en våg och ställ en kilovikt på vågen. Vad visar vågen? Balansvågen med en mjölkliter och en kilovikt ger eleverna ett visuellt minne och en känsla för hur tungt 1 kilo är.

Förklara varför det heter kilogram och hur förkortningen ser ut. Ta fram en gramvikt och placera intill kilovikten. Berätta att kilo betyder tusen. Kan eleverna komma på att 1 kilo väger lika mycket som 1000 gram?

Sidan 37

Jämför olika föremål med 1 kilovikt. Väger föremålet mer eller mindre än 1 kg? Låt alltid eleverna uppskatta först och sedan väga. Sedan kan eleverna fortsätta övningen genom att välja föremål till varandra.

Sidorna 38–39

Träna på att avläsa den analoga hushållsvågen. Vilka vågar visar 1 kilo? Öva också praktiskt genom att ta fram en hushållsvåg och försök hitta saker som väger ungefär 1 kilo.

Sidorna 40–41

Uppskatta vilka föremål som väger mer eller mindre än 1 kilo. Kanske ni kan hitta föremålen i er omgivning och se om ni uppskattat rätt?

Sidan 42

Avläs vikten på olika förpackningar och träna på att skriva förkortningen för kilo. Vilka fler produkter känner eleverna till? Gå gärna till en mataffär. Vilka fler förpackningar hittar ni?

Sidan 43

Avläs vikten på vågarna. Låt eleverna väga olika matvaror på en analog hushållsvåg.

Sidan 44–45

Uppskatta vad fiskarna och melonerna väger genom att jämföra storleken. Avsluta med att rita in rätt vikt på vågen.

Sidan 46

Vad är rimligt att matvarorna väger? Eleverna uppskattar och kryssar i rutorna.

Sidan 47

Bilden på Oskar ger tillfälle till samtal och fler frågor: Hur många kilo frukt köpte Oskar? Vilken frukt brukar du köpa? Hur många kilo brukar du köpa? Eleverna får också uppskatta vikten på andra föremål i bilden.

Sidan 48

Bilden på Fanny och Ylva ger tillfälle till samtal och fler frågor: Hur mycket mer väger Fannys gädda än Ylvas abborre? Hur mycket väger Ylvas fiskar tillsammans? Har du fått någon abborre eller någon annan fisk när du fiskat? Vad vägde den?

Sidan 49

Avläs personvågarna och svara på frågorna. Hitta gärna på fler frågor, till exempel hur mycket tyngre är Max än Frans? Hur många kilo mer väger Max än Frans?

Sidan 50–51

Här får eleverna addera ihop de olika vikterna genom att titta på vikt-presentationen av Anna och hennes djur i rutan högst upp på sidan.

Sidan 52

Här presenteras begreppet lika tungt. Avläs visuellt vilken person som bär på lika tunga kassar. Kan man se det på kroppsspråket? Prova och se efter!

Sidan 53

Avläs fiskvågarna och dra streck mellan de fiskar som väger lika mycket.

Sidan 54–55

Låt eleverna inleda med att väga olika föremål på en balansvåg. Kan de hitta saker som väger ungefär lika mycket? Låt sedan eleverna klippa ut och placera ut varorna så att vågarna väger jämnt. Man kan göra den här uppgiften lite svårare genom att placera två varor på den ena vågplattan, till exempel 1 kilo äpple och 1 kilo socker och en vara som väger 2 kilo på den andra plattan.

Sidan 57

Vad är rimligt? Eleverna svarar på frågor kring begreppet lika tungt.

Sidan 58–59

Titta på balansvågarna tillsammans och konstatera att de väger jämnt. För ett resonemang kring hur man kan räkna ut hur mycket påsarna väger eftersom det inte syns på utsidan. Kommer eleverna fram till att man ska addera kilovikterna för att komma fram till hur mycket påsarna väger?

Sidan 60

Eleverna utvärderar kort arbetet med boken. Samtala sedan gärna både i grupp och enskilt för att få veta mer ingående vad som upplevdes lätt eller svårt.

Sidorna 61–70

Slutligen finns ett antal sidor för repetition där eleverna har möjlighet att själva påminnas och bedöma sitt eget lärande. Pedagogerna får hjälp att se elevernas kunskaper och kan utgå från dessa vid fortsatt planering.